

การเปลี่ยนแปลง

ชาวมอแกนส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย การออกเรือหาสัตว์ทะเลตามวิถีชีวิต เป็นไปด้วยความยากลำบากมากขึ้นด้วยหลายปัจจัย ทั้งเรื่องสัญชาติ และข้อกฎหมายอุทยานแห่งชาติทางทะเล รวมถึงการคุ้มครองสัตว์ทะเลหลายชนิด จึงทำให้ชายชาวมอแกนต้องทำงานเป็นแรงงานรับจ้างในเรือประมงใหญ่เพิ่มขึ้น ผู้หญิงอยู่บ้านออกหาหอยมาแกะขายเลี้ยงครอบครัว สถานะหญิงหม้ายของมอแกนมีเพิ่มมากขึ้น จากการที่สามีออกทะเลดำน้ำลึกและเสียชีวิตในทะเลด้วย “โรคน้ำหนึบ” ซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของชายชาวมอแกน

The Member States of the European Union have decided to link together their know-how, resources and destinies. Together, they have built a zone of stability, democracy and sustainable development whilst maintaining cultural diversity, tolerance and individual freedoms.

The European Union is committed to sharing its achievements and its values with countries and peoples beyond its borders.

This views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of the European Commission

โครงการ:

พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย

มอแกน

ข้อมูลเพิ่มเติม

มูลนิธิชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม (ม.ก.ส)
188/525 ม.10 หมู่บ้านครุสภา ซ.21 ต.สันนาเม็ง อ.สันทราย
จ.เชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์: 052-063110
E-mail: ipf@thai-ips.org
Website: www.thai-ips.org, www.thaiportal.net

จัดทำโดย:

สนับสนุนโดย:

EUROPEAN UNION

IWGIA

ประวัติศาสตร์และถิ่นกำเนิด

มอแกน เป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมกลุ่มหนึ่งของไทย อยู่ทางทะเลด้านตะวันตกของแหลมมลายู ชีวิตของพวกเขาส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในทะเลเป็นหลัก สถานที่พักบนฝั่งจะเป็นเพียงสถานที่ชั่วคราวในช่วงฤดูมรสุมเท่านั้น มอแกนจึงเป็นชนเผ่าพื้นเมืองที่มีประสบการณ์และองค์ความรู้ทางทะเลที่สืบทอดกันมา ไม่ว่าจะเป็นการหาสถานที่หลบคลื่นลม การหาแหล่งน้ำจืด และการจับสัตว์น้ำในทะเลลึก

มอแกนมีการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนในประเทศไทย 5 ชุมชนหลัก คือ เกาะเหลา เกาะพยาม และเกาะช้าง จังหวัดระนอง หมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา และหาดราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

ประสบการณ์และองค์ความรู้ทางทะเลของชาวมอแกนที่สืบทอดจากบรรพบุรุษมาจนถึงปัจจุบันทำให้มอแกนเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำมาหากินทางทะเล เกาะสุรินทร์เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยดั้งเดิมบนพื้นดินในฤดูมรสุมของมอแกนพวกเขาเรียกว่า “ปอลาว หล่าตี้” ช่วงนอกฤดูมรสุมชาวมอแกนจะล่องเรือ “ฉ่าพัน” ไปตกปลา ฆมหอย จับปลิงทะเล และสัตว์ทะเลต่างๆ การอาศัยอยู่ในเรือเป็นเรื่องปกติของชาวมอแกนในอดีตเรือ 1 ลำจะมีประมาณ 5-8 ครอบครัว ล่องเรือไปด้วยกันเป็นแรมเดือนแล้วกลับขึ้นฝั่ง เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าทะเลกับข้าวสารและสิ่งของจำเป็น

มอแกนมีวิถีวัฒนธรรมที่เรียบง่ายไม่มีเครื่องแต่งกายประจำเผ่าให้เป็นเอกลักษณ์ ผู้หญิงใส่ผ้าถุง ผู้ชายใส่ผ้าขาวม้ามอแกนมีความผูกพันและสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับชนเผ่าเดียวกัน ไม่แต่งงานกับคนต่างเผ่าพันธุ์ตามความเชื่อ เรื่องนี้มีคำสอนมาตั้งแต่บรรพบุรุษที่ว่า “มอแกนต้องเป็นปลาในกระชังเดียวกัน” คือ มอแกนอยู่กับมอแกนจะมีความสุข สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของมอแกน คือ วิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณในธรรมชาติที่สื่อสารผ่าน “ออกลางปุดี” และมี “หล่อโงง” เป็นเสาสัญลักษณ์บรรพบุรุษ

ประชากร

มอแกนเป็นชนเผ่าพื้นเมืองที่มีประชากรค่อนข้างน้อย อยู่ปะปนกับกลุ่มมอเกลอน อูรักลาไวย์ ในเกาะภูเก็ตและบ้านน้ำเค็ม จ.พังงา และมีชุมชนมอแกนใน 3 เกาะ คือ

- เกาะพยาม 45 ครอบครัว
- เกาะเหลา 50 ครอบครัว
- เกาะพระทอง 16 ครอบครัว

“มอแกน ไม่ชอบให้ใครเรียกพวกเขาว่า “ชาวน้ำ” เพราะเป็นคำที่ถูกดูแคลน ทำให้รู้สึกแปลกแยกจากกลุ่มอื่นๆ หรือคำว่า “ชาวเล” ก็เป็นคำที่แสดงถึงทัศนคติเชิงลบที่หมายถึงการเป็นคนที่ย่อยกว่า”

